

Leider zonder volgelingen?

Europa kan een leidende rol willen spelen in de problematiek van de klimaatverandering, maar dan moeten er ook volgelingen zijn. Leaders bestaan immers alleen bij de gratie van volgelingen, stelt energiespecialist Theo Walthie van Dow in een interview in deze uitgave van Chemie magazine.

De chemische industrie is allerm minst voorstander van de manier waarop de Europese Commissie de CO₂-uitstoot naar beneden wil brengen. De reden is helder: de kosten voor de industrie van de huidige voorstellen van de Commissie lopen in de tientallen miljarden euro's per jaar! Omdat het om een Europees systeem gaat, dus niet wereldwijd, zullen chemiebedrijven uit landen buiten de EU deze kosten niet hebben en hun producten veel goedkoper kunnen aanbieden. De concurrentiepositie en de toekomst van Europese ondernemingen komen onder enorme extra druk te staan. Bovendien schiet het klimaat er weinig mee op.

De VNCI zet geen vraagtekens bij de doelen op zich, die nu eenmaal politiek bepaald zijn, maar wel bij de manier waarop de Europese Commissie haar doelen wil bereiken. Brussel zet heel sterk in op het veilen van emissierechten. Volgens Theo Walthie een fatale beslissing, die met name de basischemie de das om kan doen. Als er maar een relatief klein tekort is aan CO₂-rechten, zullen energiebedrijven opbieden tegen chemiebedrijven om die rechten te bemachtigen, met als gevolg een flinke prijsstijging. Al de benodigde rechten moeten immers ter veiling worden verworven door de bedrijven. De energiebedrijven berekenen de veilingkosten meteen door aan hun afnemers, de gebruikers van energie, bedrijven en consumenten. De chemische industrie heeft deze mogelijkheid niet, vanwege haar mondiale concurrentie met bedrijven die buiten de EU produceren.

Daarom pleit Walthie voor de chemie voor een emissiehandelssysteem op basis van een prestatienorm (benchmark). De rechten worden gratis verstrekt op basis van deze norm. Komt een bedrijf aan het eind van het jaar rechten te kort, dan moet het bijkopen (dat kan op een veiling) en vice versa. Walthie denkt dat een dergelijk systeem voor de chemie slechts ingevoerd hoeft te worden voor een zes- tot achtal grote processen in de basischemie. Daarbij gaat het om chemische bouwstenen waarop zo'n 30.000 verschillende chemische producten zijn gebaseerd. Het produceren van deze bouwstenen levert verreweg de grootste CO₂-emissie in de sector op. Benchmarks zijn voor de chemie geen nieuw iets. In het convenant benchmarking wordt deze techniek al jaren toegepast op wereldschaal. In het geval van emissiehandel zou slechts benchmarking op Europees niveau nodig zijn.

Op deze manier zullen de kosten voor de bedrijven vele tientallen miljarden per jaar lager uitpakken. Dat is niet alleen luxe, maar bittere noodzaak willen diezelfde bedrijven de komende jaren de grote investeringen kunnen doen die nodig zijn om in Europa een transitie te maken naar een zogenaamde low carbon economy. Dat vereist een majeure inspanning van de bedrijven op het gebied van innovatie. De VNCI hoopt, net als Cefic en Business Europe, dat de Europese Commissie afziet van haar plannen om de chemie na 2012 op te zadelen met een veilingstelsel. ■

VNCI-directeur Colette Alma